

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R. P.**, zastúpeného JUDr. Petrom Jonášom, advokátom v Trebišove, M.R. Štefánika 2393/29, proti žalovanému **PhDr. M. K.K.**, zastúpenému JUDr. Jánom Spišákom, advokátom v Košiciach, Idanská 17, P.O. BOX 67, o zaplatenie 4 315,21 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 29 C 112/2006, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. júna 2010, sp.zn. 5 Co 99/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom z 21. januára 2010 č.k. 29 C 112/2006-169 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 4 315,21 € so 6% ročným úrokom z omeškania od 31. mája 2005 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania účastníkov a štátu rozhodol tak, že o týchto rozhodne po právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia §§ 460, 470 ods. 1, 657, 559 ods. 1, 2, 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a §§ 10a, 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a odôvodnil ho tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca dňa 13. októbra 2004 požičal Š. K.K. (otcovi žalovaného) sumu 130 000 Sk, ktorý o tom pred svedkom podpísal čestné vyhlásenie s tým, že pôžičku vráti do 30. mája 2005. Š. K.K. zomrel a peniaze nevrátil. Dedičstvo po poručiteľovi Š. K. v celosti nadobudol žalovaný. Nakoľko žalovaný spochybňoval pravosť podpisu svojho otca na predmetnom čestnom vyhlásení, bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie, pričom znalecký posudok vypracovaný znalcom z odboru písma znalecstvo – ručné písmo nepotvrdil

ani nevyvrátil, že by išlo o podpis nebohého Š. K. s tým, že porovnanie sporných podpisov nebolo možné pre ich druhovú nezhodnosť, sporné podpisy boli textové, zatiaľ čo porovnávacie podpisy boli nacvičené nečitateľne, iné dokumenty nebolo možné na znalecké skúmanie predložiť ani zo strany súdu, ani zo strany účastníkov konania, ktorí inými dokumentmi,

na ktorých by boli podpisy nebohého Š. K., ktoré by mohli slúžiť ako porovnávací materiál, k dispozícii nemali. Súd však vzal do úvahy výpovede svedkov V. K. a M. K., ktorí potvrdili, že majú vedomosť o tom, že nebohý Š. K. si požičal od žalobcu sumu 130 000 Sk, ako aj výpoveď svedka R. Š., ktorý je podpísaný pod čestným vyhlásením zo dňa 13. októbra 2004 a ktorý uviedol, že videl, ako nebohý Š. K. podpisuje čestné vyhlásenie, ako žalobca dáva nebohému peniaze, pričom nevedel presne v akej výške, avšak podľa toho, ako to žalobca so Š. K. prepočítavali, mal za to, že to bola väčšia suma. Čiastočné zamietnutie žaloby (vzťahujúce sa na príslušenstvo pohľadávky) prvostupňový súd odôvodnil tým, že žalobca si spolu s istinou uplatnil aj úrok z omeškania vo výške 9%, avšak výška úrokov z omeškania v čase omeškania dlžníka bola 6%. Rozhodnutie v časti výroku o trovách konania oprel o ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom z 9. júna 2010 sp.zn. 5 Co 99/2010, 5 Co 119/2010 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil, a súčasne potvrdil aj uznesenie Okresného súdu Košice II z 29. januára 2009 č.k. 29 C 112/2006-115, ktorým bolo určené znalečné znalkyni Mgr. D. N. za podaný znalecký posudok č. 7/2007 zo dňa 21. januára 2008 vo výške 702,25 € s tým, že v sume 33,19 € sa vyplatí z preddavku zloženého žalovaným 4. apríla 2007, položka denníka Zsk-38/07 a v prevyšujúcej sume 669,06 € predbežne zo štátnych prostriedkov. V dôvodoch rozhodnutia (vo veci samej) sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku považoval za potrebné dodať, že podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke je dohoda o predmete pôžičky a o čase jej vrátenia, forma tohto dvojstranného právneho úkonu nie je predpísaná, postačí aj ústna dohoda, pojmovým znakom zmluvy o pôžičke je určenie zmluvných strán (veriteľ a dlžník), prenechanie druhovo určenej veci, ktorá je predmetom zmluvy, dočasnosť zmluvného vzťahu a povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu a pri peňažných pôžičkách veriteľ spravidla vyžaduje od dlžníka písomné prehlásenie o dlhu (tzv. dlžobný úpis), ktorým dlžník potvrdzuje, že

dlhuje veriteľovi určitú sumu, ktorý môže byť vydaný aj po uzavretí zmluvy a môžu byť s ním spojené účinky uznania dlhu (§ 110 Občianskeho zákonníka). Čestné vyhlásenie z 13. októbra 2004, podpísané právnym predchodcom žalovaného za prítomnosti svedka, možno vyhodnotiť ako dlžobný úpis, slúžiaci na preukázanie existencie ústne uzavretej zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného a preukazujúci podstatné náležitosti zmluvy o pôžičke, t.j. že veriteľom je žalobca a dlžníkom právny predchodca žalovaného, ktorému bola požičaná suma 130 000 Sk, ktorú sa zaviazal vrátiť do 30. mája 2005. Potvrdenie uznesenia prvostupňového súdu o určení znalečného odôvodnil taktiež jeho vecnou správnosťou s tým, že dôvody uvádzané žalovaným v odvolaní, nemajú pre právne posúdenie veci nijaký význam, keďže žalovaný odvolanie odôvodnil iba nejednoznačnosťou záveru znaleckého posudku, na základe ktorého súd nemohol rozhodnúť.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol a uznesenie prvostupňového súdu z 29. januára 2009 č.k. 29 C 112/2006-115 zrušil. Dovolanie oprel o dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Odvolaciemu súdu predovšetkým vytkol, že konal v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého mal obligatórne nariadiť pojednávanie, pretože vo veci bolo a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Spochybňujúc pravdivosť svedeckých výpovedí a vôbec dôveryhodnosť vypočutých svedkov, ako aj závery znaleckého dokazovania bez vykonania nového znaleckého dokazovania, návrh na vykonanie ktorého prvostupňový ani odvolací súd neakceptovali, dovolateľ vyslovil názor, že v konaní pred súdom prvého stupňa nebola zabezpečená spravodlivá ochrana jeho práv a oprávnených záujmov ako účastníka konania, súd prvého stupňa nezistil úplne a správne skutkový stav veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo sa následne ako vada konania prejavilo aj v konaní pred odvolacím súdom. Tým, že odvolací súd v tak na dokazovanie zložitej veci, kde žalovaný nebol zastúpený advokátom, konal podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez toho, aby dal žalovanému možnosť uplatniť svoju obranu aj pred odvolacím súdom, pričom dokazovanie malo byť doplnené žalovaným v odvolaní navrhovanom smere, odňal odvolací súd svojim postupom žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu toto navrhol ako neprípustné odmietnuť. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania z titulu právneho zastúpenia advokátom, vo výške 188,33 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým vo výroku tento vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení.

Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré poukazoval dovolateľ. Dovolaateľ tvrdí, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd rozhodol o jeho odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p., ako aj tým, že oba sudy nižšieho stupňa nevyhoveli jeho návrhu na doplnenie dokazovania.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nevyplýva, že by sudy v prejednávanej veci v prípade žalovaného nerešpektovali niektoré z týchto práv.

Zákon č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok, s účinnosťou od 15. októbra 2008 zmenil obsah predchádzajúceho znenia ustanovenia § 214 O.s.p. tým, že inak vymedzil prípady, kedy odvolací súd má povinnosť nariadiť na prejednanie odvolania pojednávania a kedy môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom od 15. októbra 2008) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávania vždy, ak

- a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom od 15. októbra 2008).

Keďže z obsahu spisu nevyplýva, že by boli dané dôvody pre nariadenie pojednávania podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (krajský súd pred vyhlásením rozsudku dokazovanie nedoplňoval ani nezopakoval, súd prvého stupňa nerozhodol podľa § 115a O.s.p. bez nariadenia

pojednávania a nariadenie pojednávania nevyžadoval dôležitý verejný záujem), odvolací súd v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. rozhodol o odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania. Postupom odvolacieho súdu plne rešpektujúcim platnú úpravu Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008 nemohlo preto dôjsť k odňatiu možnosti žalovanému pred súdom konať.

Pokiaľ ide o druhú námietku žalovaného, o ktorú opiera prípustnosť podaného dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ani táto nie je dôvodná, nakoľko po splnení povinnosti účastníkov v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, je len vecou rozhodnutia súdu, ktoré z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postup, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (R 37/1993).

Žalovaný preto neopodstatnene namietal, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Pre úplnosť treba dodať, že pokiaľ žalovaný napáda dovolaním aj výrok rozsudku odvolacieho súdu o potvrdení prvostupňového uznesenia o určení znalečného, tento výrok sa síce stáva súčasťou výroku rozsudku, ale nestráca povahu rozhodnutia vydaného vo forme uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 139 ods. 2 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu

rozhodnutia odvolacieho súdu treba prípustnosť dovolania posudzovať podľa ustanovení § 239 O.s.p., ktoré upravujú prípustnosť dovolania proti uzneseniu. V § 239 ods. 3 O.s.p. sú však vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania. Jedným z nich je aj uznesenie o znalečnom. Dovolanie proti takémuto rozhodnutiu preto nie je prípustné.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z § 238 O.s.p., z § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o znalečné), nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože trovy súvisiace s odmenou právneho zástupcu žalobcu za vyjadrenie k dovolaniu nepovažoval za potrebné a účelné bránenie práva, lebo v porovnaní s jeho vyjadreniami v základnom konaní neobsahovalo nové okolnosti.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2012

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová